
Aika 04.12.2025, klo 15:00

Paikka Teams

Käsiteltävät asiat

§ 96 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 97 Pöytäkirjan tarkastus

§ 98 Vammaisneuvoston lausunto omaishoidon tuen myöntämisperusteista

§ 99 Vammaisneuvoston lausunto sosiaalihuollon mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteista

§ 100 Vammaisneuvoston lausunto vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteista

§ 101 Tiedoksi merkittävät asiat

Osallistujat

Tuija Kaivanto, puheenjohtaja
Milla Ilonen, 1. varapuheenjohtaja
Iina Toivonen, sihteeri
Johanna Sola

§ 96

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnäolevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen. Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään viisi (5) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Varsinainen kokouskutsu ja esityslista vammaisneuvoston kokoukseen 4.12.2025 on toimitettu sähköpostitse 28.11.2025 sekä julkaistu yleisessä tietoverkossa 28.11.2025.

Vammaisneuvosto on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä on läsnä. Jos varsinainen jäsen on estynyt, varajäsen voi osallistua kokoukseen.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen, suorittaa nimenhuudon ja toteaa läsnäolijat. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

§ 97

Pöytäkirjan tarkastus

Hallintosäännön 144 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei toimitella ole päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta muulla tavalla. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Tarkastetut pöytäkirjat asetetaan nähtäväksi kolmantena (3) päivänä kokouksesta hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Ehdotus

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Vuorossa ovat Ulla Konkarikoski ja Katja Metsävainio. Varalla ovat Tuija Hirsimäki ja Minna Nikunoja.

Vammaisneuvosto, § 88, 12.11.2025

Vammaisneuvosto, § 98, 04.12.2025

§ 98

Vammaisneuvoston lausunto omaishoidon tuen myöntämisperusteista

543/2022

Vammaisneuvosto, 12.11.2025, § 88

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi

Kaisa Taimi, PALVELUJOHTAJA, kaisa.taimi@pirha.fi

Omaishoidon tuen järjestämisestä säädetään laissa omaishoidon tuesta (937/2005). Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoitamista omaisen tai muun läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki on kokonaisuus, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä hoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. Omaishoidon tuki on harkinnanvarainen sosiaalipalvelu, jota hyvinvointialue järjestää sitä varten varaamiensa määrärahojen rajoissa.

Hyvinvointialueen omaishoidon tuen myöntämisen perusteet hyväksyttiin aluehallituksessa 24.10.2022 § 251. Kaikkien omaishoidon tukea saavien asiakkaiden palveluntarve on arvioitu uudelleen hyväksytyjen myöntämisperusteiden mukaisesti vuosien 2023-2025 aikana.

Omaishoidon tuen myöntämisperusteiden päivittämiselle on tullut tarve, koska käsitteet ja termistöt ovat muuttuneet mm. lainsäädännössä. Lisäksi on tunnistettu tarve myöntämisperusteiden tekstien ja rakenteen selkiyttämiseksi. Varsinaisiin omaishoidon tuen myöntämisperusteisiin ei esitetä tehtäväksi muutoksia, joten tekstiin tehdyt muutokset eivät edellytä nykyisten omaishoidon tuen asiakkaiden uudelleenarviointia.

Lainsäädännön muutosten vuoksi omaishoidon tuen myöntämisperusteista on poistettu palveluasumisen, tehostetun palveluasumisen ja lyhytaikaisen hoivan termit. Nämä on korvattu lain mukaisesti ympärivuorokautisen palveluasumisen ja lyhytaikaisen huolenpidon käsitteillä. Myöntämisperusteista on lisäksi poistettu maininta vuorotteluvapaasta, koska lakimuutoksen vuoksi vuorotteluvapaa on lakkautettu 1.8.2024 alkaen.

Myöntämisperusteissa on aikaisemmin käytetty termiä hoitoisuusluokka. Tämä termi on muutettavaksi hoitopalkkioluokaksi, joka on lainsäädännön mukainen käsite. Lisäksi tekstiä on muutettu luettavammaksi ja yhdistelty samansisältöisiä kappaleita, jotta asiakirja on saatu selkeämmäksi, ymmärrettäväksi ja tiiviimmäksi. Muutosten myötä termistö on yhtenäinen omaishoidon tuen toimintaohjeiden kanssa.

Aluevaltuuston kokouksessa 10.2.2025 § 24 jätettiin valtuustoaloite omaishoitajien aseman ja hyvinvoinnin parantamiseksi ja kehittämiseksi. Valtuustoaloitteessa nostettiin esille myös omaishoitajan ansiotyön mahdollistaminen. Nyt päivitettävissä omaishoidon tuen myöntämisperusteissa on huomioitu ansiotyön mahdollisuus kaikissa hoitopalkkioluokissa. Omaishoitajana toimiminen ei ole este ansiotyölle, mikäli hoidettavan hoito on järjestetty eikä työssäkäynti ole ristiriidassa muiden

myöntämisen perusteiden kanssa.

Oheismateriaalina luonnos omaishoidon tuen myöntämisen perusteista.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi esittelyn omaishoidon tuen myöntämisperusteista ja
2. antaa mahdolliset huomionsa myöntämisperusteista.

Kokouskäsittely

Asiantuntijana kuultiin palvelupäällikkö Marita Pitkästä.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. merkitä tiedoksi esittelyn omaishoidon tuen myöntämisperusteista ja
2. antaa mahdolliset huomionsa myöntämisperusteista tässä kokouksessa:
 - "Omaishoidon tuen myöntäminen lasten kohdalla toteutuu pääsääntöisesti alimman hoitopalkkioluokan mukaan" silloin, kun lapsi on ulkopuolisten palveluiden piirissä (esimerkiksi varhaiskasvatuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan tai vastaavien palvelut), joka on syrjivää, eikä yhdenvertaisuus toteudu. Vammaisneuvosto näkee, että peruste on joko suoraan tai välillisesti vammaisia henkilöitä syrjivää. Lapsi voi olla varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa tai peruskouluun liittyvässä toiminnassa (aamu- ja iltapäivätoiminta) pedagogisista syistä, muista perheen sosiaalisista tilanteista tai vastaavasta asiasta. Mikäli asia etenee esitetyllä tavalla, neuvosto tulee tekemään ilmoituksen yhdenvertaisuusvaltuutetulle asiaan liittyvän suoran tai välillisen syrjinnän arvioimiseksi.
 - vammaisuus ei automaattisesti ole este omaishoitajuudelle. Omaishoidontuen myöntämisen esteenä ei tule olla se, että jos esimerkiksi perheessä lasta hoitaa myös joku muu perheenjäsen, jolla voi olla jokin vamma tai esimerkiksi hoidettavan puolisoilla on fyysinen vamma, josta huolimatta hän voi osallistua omaishoitajuuden toteuttamiseen esimerkiksi toiminnanohjeistuksella, vaikkei kykenisi fyysisesti hoitamaan.
3. että vammaisneuvosto antaa virallisen lausunnon omaishoidon tuen myöntämisperusteista kokouksessaan 10.12.2025.

Vammaisneuvosto, 04.12.2025, § 98

Valmistelijat / lisätiedot:

Johanna Sola, SUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖ, johanna.sola@pirha.fi

Vammaisneuvostolle on kokouksessaan 12.11.2025 § 88 esitelty omaishoidon tuen myöntämisperusteita, jolloin vammaisneuvosto päätti, että lausuu myöntämisperusteista. Vammaisneuvosto käsittelee asiaa ylimääräisessä kokouksessaan 4.12.2025 ja hyväksyy lausunnon kokouksessa.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

-
1. hyväksyä vammaisneuvoston lausunnon omaishoidon tuen myöntämisperusteista
 2. tarkastaa pykälän kokouksessa.

Tiedoksi

Tuula Jutila, Kaisa Taimi, Marita Pitkänen, Anni Vainionpää, aluehallitus

Vammaisneuvosto, § 89, 12.11.2025

Vammaisneuvosto, § 99, 04.12.2025

§ 99

Vammaisneuvoston lausunto sosiaalihuollon mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteista

543/2022

Vammaisneuvosto, 12.11.2025, § 89

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi

Milja Koljonen, PALVELUJOHT, ENNALTAEHK.PALV, milja.koljonen@pirha.fi

Sosiaalihuoltolain (30.12.2014/1301) 23 §:n mukaan hyvinvointialue voi järjestää liikkumista tukevia palveluja henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi. Sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut ovat määrärahasidonnainen palvelu eikä niiden järjestämiseen ole hyvinvointialueella ehdotonta velvoitetta. Esteetön julkinen joukkoliikenne, mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne, ovat aina kuitenkin ensisijaisia vaihtoehtoja.

Aluehallitus on hyväksynyt sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palvelujen myöntämisperusteet 2.12.2024 § 335. Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen palvelun myöntämisperusteiden rakennetta ja sanamuotoja on tarkennettu, jotta myöntämisperusteet olisivat aiempaa täsmällisemmät ja kokonaisuutena selkeämmät. Tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta palvelun saannissa ja varmistaa, että myöntämisperusteet tukevat tasapuolista päätöksentekoa.

Myöntämisperusteisiin on selkiytetty sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen palvelujen ensisijaisuusjärjestystä. Myöntämisperusteisiin on kirjattu, että arvioitaessa liikkumisen tuen palvelujen tarvetta on sosiaalihuoltolain mukainen liikkumisen tuen palvelu aina ensisijainen suhteessa vammaispalvelulain mukaiseen palveluun.

Oheismateriaalina luonnos sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteista.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi esittelyn sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteista ja
2. antaa mahdolliset huomionsa myöntämisperusteista.

Kokouskäsittely

Asiantuntijana kuultiin palvelupäällikkö Marjut Takasta.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. merkitä tiedoksi esittelyn sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteista ja
2. antaa mahdolliset huomionsa myöntämisperusteista tässä kokouksessa
 - vammaisneuvosto esittää, että myöntämisperusteissa oleva tieto koskien kuljetuspalvelun käyttöaika rajoitusta muutetaan muotoon niin, että se koskee kuljetuspalvelun tilausaikaa eikä kuljetuspalvelun käyttöaikaa, joka tulee olla tarvittaessa asiakkaalle vuorokauden ympäri käytettävissä. Muutoin syrjii palvelunkäyttäjää.
3. että vammaisneuvosto antaa tarvittaessa virallisen lausunnon sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteista kokouksessaan 10.12.2025.

Vammaisneuvosto, 04.12.2025, § 99

Valmistelijat / lisätiedot:

Johanna Sola, SUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖ, johanna.sola@pirha.fi

Vammaisneuvostolle on kokouksessaan 12.11.2025 § 89 esitelty sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteita, jolloin vammaisneuvosto päätti, että lausuu myöntämisperusteista. Vammaisneuvosto käsittelee asiaa ylimääräisessä kokouksessaan 4.12.2025 ja hyväksyy lausunnon kokouksessa.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. hyväksyä vammaisneuvoston lausunnon sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteista
2. tarkastaa pykälän kokouksessa.

Tiedoksi

Tuula Jutila, Milja Koljonen, Marjut Takanen, Anni Vainionpää, aluehallitus

Vammaisneuvosto, § 90, 12.11.2025

Vammaisneuvosto, § 100, 04.12.2025

§ 100

Vammaisneuvoston lausunto vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteista

543/2022

Vammaisneuvosto, 12.11.2025, § 90

Valmistelijat / lisätiedot:

Milja Koljonen, PALVELUJOHT, ENNALTAEHK.PALV, milja.koljonen@pirha.fi
Sonja Vuorela, SOSIAALITYÖN JOHTAJA, sonja.vuorela@pirha.fi

Vammaispalvelulain mukaisten liikkumisen tuen palvelun myöntämisperusteissa on kirjattuna tarkemmat perusteet ja ohjeet liikkumisen tuen myöntämiseen Pirkanmaan hyvinvointialueella. Lakiin ja asetukseen kirjattujen säännösten lisäksi hyvinvointialue voi tehdä omia tarkennuksia esimerkiksi kuljetuspalveluiden toimintakäytäntöihin. Myöntämisperusteet on laadittu turvaamaan asiakkaiden tasavertainen kohtelu hyvinvointialueella, tukemaan palveluihin hakeutumista ja tukemaan myöntämiseen liittyvää päätöksentekoa.

Myöntämisperusteisiin esitetään tarkennuksia ja muutoksia, joiden tarve on tunnistettu kuluneen vuoden aikana. Pirkanmaan hyvinvointialueella sekä vammaispalvelulain että sosiaalihuoltolain mukainen liikkumisen tuen palvelujen käsittely on keskitetty 1.9.2025 alkaen Liikkumisen tuen tiimiin liikkumisen tuen hakemusten yhdenmukaisen ja sujuvamman käsittelyn varmistamiseksi. Vammaissosiaalityössä liikkumisen tuen päätöksiä tehdään vain, jos päätös on edellytys vammaispalvelulain mukaiseen palveluun pääsemistä varten. Liikkumisen tuessa ja vammaissosiaalityössä sovelletaan samoja myöntämisperusteita.

Vammaispalveluiden myöntämisestä säädetään vammaispalvelulaissa (675/2023). Lain tarkoituksena on sen 1 §:n mukaan toteuttaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa niiden toteutumisen esteitä, tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista sekä turvata vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen ja edun mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut. Vammaispalvelulain 30-31 § säädetään tarkemmin liikkumisen tuen myöntämisestä ja sen sisällöstä.

Nykyisiin myöntämisperusteisiin esitetään täsmennystä, jonka tavoitteena on korostaa yksilöllisen sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeenarvioinnin merkitystä päätöksenteossa. Lisäksi myöntämisperusteisiin esitetään lisättäväksi, että asiakkaan palvelua järjestettäessä voidaan tarvittaessa tehdä kohtuullisia mukautuksia yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 15 §:n mukaisesti. Mukautukset arvioidaan asiakkaan yksilöllisiin tilanteisiin, kuten vammaan, terveydentilaan tai elämäntilanteen kokonaisuuteen perustuen. Päätöksenteossa korostetaan vammaisen henkilön yhdenvertaista oikeutta työntekoon ja opiskeluun sekä otetaan huomioon hänen yksilöllinen liikkumisen tuen tarpeensa vammaispalvelulain 31 §:n mukaisesti.

Erityisoikeuksiin on lisätty oikeus matkustaa etupenkillä. Aikaisemmin etupenkkioikeudesta ei ole tehty valituskelpoista päätöstä, mutta jatkossa myös etupenkkioikeus perustellaan yksilöllisesti palvelupäätöksellä.

Oheismateriaalina luonnos vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteista.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi esittelyn vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteista ja
2. antaa mahdolliset huomionsa myöntämisperusteista.

Kokouskäsittely

Asiantuntijana kuultiin palvelupäällikkö Marjut Takasta.

Vammaisneuvoston jäsenet Arja Korvenranta sekä Kari Rannanautio poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. merkitä tiedoksi esittelyn vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteista ja
2. antaa mahdolliset huomionsa myöntämisperusteista tässä kokouksessa:
 - vammaisneuvoston kokouksessa 24.9.2025 § 65 käsitelty asiaa, jolloin käsitelty yhdenvertaisuusvaltuutetun vastaus saamaansa vammaisneuvoston yhteydenottoon, yhdenvertaisuusvaltuutetun vastaus puheenjohtajan toimesta toimitettu tiedoksi aluehallitukselle sekä viranhaltijoille. Vastauksessaan vammaisneuvostolle yhdenvertaisuusvaltuutettu suositteli viemään asian tarkistukseen eduskunnanoikeusasiamiehelle ja aluehallintovirastolle. Vammaisneuvosto on kyseissä kokouksessaan esittänyt keskustelutilaisuuspyynnön hyvinvointialueen liikkuvan tuen tiimille kuljetuspalveluiden tilanteesta ja kriteereistä, johon osallistuisi hyvinvointialueen vammaisneuvoston jäseniä, hyvinvointialueen viranhaltijoita, hyvinvointialueen poliittisia päättäjiä sekä Kuohkeen ja Tuomi Logistiikka Oy:n edustajia.
 - sosiaalityöntekijä tekee päätökset virkavastuulla itsenäisesti, perustuen asiakkaan kanssa yhdessä tehtyyn asiakassuunnitelmaan. Päätökseen ei saa vaikuttaa liikkumisen tuen tiimi, hyvinvointialueen säästösyöt, kukaan muu tai mikään muu asia kuin sosiaalityöntekijän virkavastuulla tehty asiakassuunnitelmaan perustuva harkinnanvarainen yksikölinen päätös.
 - Terveiden ja hyvinvoinnin laitos suosittelee lähtökohtaisesti käyttämään ainoastaan THL:n vammaispalvelujen käsikirjaa, vammaispalvelulakia itseään sekä aiempia asiaan liittyviä oikeuden päätöksiä.
 - vammaispalvelulakiin on kirjattu liikkumisen tuen laajuudessa oma asuinkunta, toiminnalliset lähikunnat ja elämän kannalta merkittävät kunnat. Uuden lain voimaantultua on vammaisneuvoston jäsenille sekä järjestöille tullut tietoon useita hämmästyttäviä tapauksia, joissa palvelu on evätty erikoisista syistä. Palveluita on myös rajattu niin, etteivät päätökset ole olleet yhdenvertaisia. Osa näistä palveluista on tietävästi myös myönnetty takaisin palvelunsaajalle.

-
- vammaisneuvosto antaa kiitosta useista myönteisistä muutoksista.
 - vammaisneuvosto muistuttaa, että myös aikaisemmat vammaisneuvoston lausunnot ja kommentit tulee myös huomioida.
3. että vammaisneuvosto antaa virallisen lausunnon vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteista kokouksessaan 10.12.2025.

Vammaisneuvosto, 04.12.2025, § 100

Valmistelijat / lisätiedot:

Johanna Sola, SUUNNITTELUPÄÄLLIKÖ, johanna.sola@pirha.fi

Vammaisneuvostolle on kokouksessaan 12.11.2025 § 90 esitelty vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteita, jolloin vammaisneuvosto päätti, että lausuu myöntämisperusteista. Vammaisneuvosto käsittelee asiaa ylimääräisessä kokouksessaan 4.12.2025 ja hyväksyy lausunnon kokouksessa.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. hyväksyä vammaisneuvoston lausunnon vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteista
2. tarkastaa pykälän kokouksessa.

Tiedoksi

Tuula Jutila, Milja Koljonen, Sonja Vuorela, Anni Vainionpää, Päivi Tryyki, aluehallitus

§ 101

Tiedoksi merkittävät asiat

Käydään läpi mahdollisia ajankohtaisia asioita.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.